

til den lovgivende Forsamling. Hvis der skulde være Tvivl om, at det forholder sig saaledes, kunde jeg godt citere Udtalelser af den højtærede Konseilspræsident i saa Henseende, men den sidste ærede Taler har jo fremdraget saadanne, og jeg skal derfor lade dette ligge.

Den højtærede Konseilspræsident udtalte, at han ønskede, at Folketinget skulde hvile paa et mere retfærdigt Grundlag end det nuværende, saa at det blev et mere tro Spejlbillede af Befolkningen. Jeg ønsker der at spørge den højtærede Konseilspræsident om, hvilke disse Veje ere, ad hvilke han vil fremskaffe dette. Jeg antager, at han vil svare, at det er ved at gøre Kredse nogenlunde lige store. Men den højtærede Minister maa meget let kunne gøre det Regnestykke op, at det har ikke noget med Retfærdighed at gøre. Det, man opnaar ved at gøre Kredse lige store, er at opfylde det Princip, der er i det første Punktum af Grundlovens § 32. Men man maa ikke i denne Forbindelse tale om Retfærdighed. Thi hvis der f. Eks. er en stor socialdemokratisk Kreds, som vi dele saaledes, at den faar to socialdemokratiske Repræsentanter, giver man selvfølgelig Socialdemokratiet en større Repræsentation, hvad de maaske ogsaa efter Retfærdighed bør have, men det kommer ganske vist an paa, hvorledes det i det hele er gaaet med den Repræsentation, som Socialdemokratiet har faaet. Lige store Kredse kunne blive et lige saa forkert Spejlbillede af de politiske Anskuelsers Udbredelse i Befolkningen som ulige store Kredse. Lige store Kredse og ulige store Kredse have i al Almindelighed intet med dette Spørgsmaal at gøre, fordi det, der fremkommer som Resultatet af Flertalsvalg i Enkeltmandskredse, selv om de ere lige store, er et fuldstændigt Lotterispil og kan derfor intet have med Retfærdighed at gøre.

Naar man taler om lige og almindelig Valgret og sætter som Princip, at Indførelse deraf er et Retfærdighedskrav, kan det kun betyde, at hver Vælgers Stemme saa vidt muligt skal have samme Ret og Indflydelse paa Folketingets Sammensætning, men det vil man kun opnaa, hvis Folketinget faar en Sammensætning, saaledes som det vil fremgaa af Forholdstalsvalg. Derfor er al den Tale om et tro Spejlbillede og en retfærdig Sammensætning i Virkeligheden en Tale uden noget som helst Grundlag, naar man ikke vil gaa videre end til at gøre Valgkredsene lige store. Og naar den højtærede Kon-

seilspræsident i Slutningen af sin Tale sagde, at han holdt meget stærkt paa den lokale Repræsentation, men at man altid kunde overveje, hvorvidt man skulde blive ved Enkeltmandskredse eller gaa over til Forholdstalsvalg, er det dog mærkeligt at se, at ogsaa den højtærede Konseilspræsident stiller disse to Ting op mod hinanden, Forholdstalsvalg og Valg i Enkeltmandskredse. Det er ikke to Modsætninger, det behøver det ikke at være. Man forveksler altid Forholdstalsvalg og Listevalg, man tager disse to Ting som ensbetydende, og det ere de jo ikke. Nej, det, man kan gøre, er at kombinere Listevalg, hvorved et mindre Antal Medlemmer vælges, med Valg i Enkeltmandskredse, hvorved et større Antal Medlemmer vælges, saaledes at det hele i Forening bliver et Forholdstalsvalg, altsaa i Virkeligheden bliver det, som alle anse for det eneste rigtige og retfærdige. Den Modsætning, som den højtærede Konseilspræsident nævner, er der, som sagt, ikke.

Den højtærede Konseilspræsident udtalte, at han ved Forelæggelsen af disse Forslag stod paa det Standpunkt, han stod paa i Fjor, da Venstre fremsatte Forslag om Valgkredsordningen og Grundlovsforandringen, og han mente, at det var rigtigt, idet dette Spørgsmaal havde været fremme ved Valgene, saasom de Radikale vilde gennemføre en Forfatningsforandring, og det havde vist sig ved den Tilslutning, som Venstre og — tør jeg sige — Højre havde faaet ved Valgene, at der i Befolkningen var Stemning for ikke at gaa til den store Forfatningsforandring. Men denne Udlægning kan jeg sandelig ikke godkende. Det, der var Tale om, og som Befolkningen udtalte sig om, var den Taktik, som de forenede Radikale og Socialdemokrater benyttede overfor Forsvarslovene. Taktikken var den, at de, naar de ikke kunde faa Forsvarslovene forandrede, vilde føre Kampen mod Forsvarslovenes Gennemførelse over paa Finansloven, gøre Sagen til et Bevillingsspørgsmaal og paa Finansloven faa de to Ting op mod hinanden og føre os videre ud i en Forfatningskamp. Men det er noget helt andet, end at man vil søge Forandringer i Forfatningen ad fredelig Vej. Den Benyttelse af Valgets Resultat, som den højtærede Konseilspræsident her gjorde, kan jeg saaledes ikke godkende.

Den højtærede Konseilspræsident mente, at jeg havde gravet op i gamle Stridigheder ved at behøjde Venstre, at det i 80erne og 90erne var gaaet Byernes Inter-